

современной Украине. На основе анализа отечественной теоретической литературы определены термины «система экономического образования», «экономика». Акцентировано внимание на стратегические приоритеты национальной системы экономического образования. Определены отрицательные черты, присущие современной украинской системе экономического образования. Предложена программа улучшения современного состояния экономического образования в Украине. Наведены взгляды современных ученых-экономистов относительно стратегических приоритетов национальной системы экономического образования. Отражено состояние современного экономического образования в Украине, которое предопределено необходимостью перехода к новым принципам формирования и развития экономических знаний, что базируются на духовно-моральных и историко-культурных традициях украинского общества. Выяснено, что экономическое образование ориентировано на углубленный анализ экономических процессов, которые способствуют формированию основ социально ориентированной экономики. Определено, что образование является движущей силой, которая изменяет общество, а экономическое образование – важный фактор социально-экономического развития государства.

Ключевые слова: система экономического образования Украины, высшее экономическое образование, подготовка, ученые-экономисты.

Summary

Kateryna Binytska, Dmytro Nikitenko

Peculiarities of the Modern State of the System of Economic Education in Ukraine

The article deals with the study of the problem of the modern state, factors of popularity and perspectives of development of higher economic education in Ukraine. The views of domestic scientific workers as for the problem of development of the system of economic education in modern Ukraine have been analyzed. On the basis of the analysis of domestic theoretical literature the terms, system of economic education, have been determined. The attention is accentuated on the strategic priorities of national system of economic education. Negative features, which are inherent in the modern Ukrainian system of economic education, have been determined. The program for improvement of the modern state of economic education in Ukraine has been elucidated. The views of the modern scientists-economists concerning strategic priorities of the national system of economic education have been offered. The state of modern economic education in Ukraine has been cleared up. It is stipulated by the necessity of transition to the new base of forming and development economic knowledge, which is grounded on spiritual-moral and historic-cultural traditions of Ukrainian society. It is clarified that economic education is oriented to the deepened analysis of economic processes, which assist forming of the bases of socially oriented economy. It is determined that education is the motive power, which changes society, and economic education – is an important factor of social-economic development of the state.

Key words: system of economic education in Ukraine, higher economic education, preparation, scientists-economists.

Дата надходження статті: «10» вересня 2014 р.

УДК [378.094.016 : 34] : 001.891

АННА БУДАС,
кандидат педагогічних наук
(м.Вінниця)

**Навчання правознавства студентів неюридичних спеціальностей
як предмет наукового дослідження**

Визначено специфіку методики навчання правознавства студентів неюридичних спеціальностей, охарактеризовано основні підходи до відбору методів, засобів та організаційних форм навчання правознавства, що відповідають його цілям і змісту. На основі компетентнісного підходу конкретизовано зміст поняття «методика навчання правознавства» та визначено її складові. Наголошено на важливості етапу цілепокладання у навчанні та визначено, що загальною метою навчання правознавства є формування у студентів правового досвіду, системи вмінь і навичок, зокрема й тих, що пов'язані з нормативним регулюванням майбутньої професійної діяльності. Зроблено висновки, що методика навчання правознавства є динамічною наукою, адже змінюється законодавство, розвивається юриспруденція, трансформується рівень правової культури суспільства. Сформульовано ключові критерії вибору методів навчання правознавства студентів неюридичних спеціальностей.

Ключові слова: правознавство, навчання, методика, методи навчання.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сьогодні можна констатувати, що світова спільнота прийшла до розуміння необхідності впровадження правового компонента в систему як середньої, так і вищої освіти. На міжнародному рівні, починаючи з 70-их рр. ХХ ст., були розроблені комплексні програми, що стосуються викладання правознавства та загальної просвітницької роботи з прав людини. Зокрема, йдеться про Міжнародний конгрес ЮНЕСКО з викладання прав людини

(Відень, 1978) і Міжнародний конгрес ЮНЕСКО з освіти, інформації та документації в галузі прав людини (Мальта, 1987), на яких державам було запропоновано створити загальну систему викладання й освіти в галузі прав людини, яка була б доступною для всіх категорій населення й охоплювала б усі рівні освіти. І хоча ці програми були ратифіковані європейськими державами, дослідники (І. Ахметова, О. Кузьменко, І. Цяцька та ін.) підкреслюють відсутність універсального підходу в зарубіжних педагогічних системах до правової освіти населення. Різняться назви дисциплін, їхнє змістовне наповнення, мета правознавчих курсів, а також співвідношення середньої та вищої правової освіти [4, с.24–25].

У системі української освіти правовий компонент також присутній. Однак, на відміну від шкільної правової освіти, у вищій школі наказом Міністерства освіти і науки України «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента» від 9 липня 2009 р. № 642 дисципліна «Правознавство» віднесена до вибіркової частини змісту освіти, що певним чином вносить корективи у формування компетентного у правових питаннях спеціаліста. Окрім зазначеного, недостатньо вивченими залишаються проблеми теоретичного обґрунтування навчання правознавства як предмета наукових досліджень та аналізу компонентів методики навчання правознавства студентів неюридичних спеціальностей.

Аналіз досліджень і публікацій... На відміну від правової освіти школярів, викладання правознавства у вищій школі залишається малодослідженим питанням. Якщо аналізувати педагогічні праці у сфері окресленої проблеми, переважають ті, що стосуються педагогічної освіти (М. Городиський, А. Губа, А. Долгова, Я. Кічук, Л. Макар, М. Подберезський, І. Романова, В. Смирнова, А. Соломаткін, А. Стаканков, О. Татаринцева, Н. Ткачова, М. Фіцула та ін.).

Важливими є методичні напрацювання, присвячені професійній підготовці юристів, тобто методиці викладання правознавства майбутнім юристам. Серед таких варто назвати публікації Н. Артикуци, А. Галає, В. Бігуна (технології, форми і методи навчання права у вищій школі); Ю. Кравченка (застосування методів активного навчання в системі МВС); М. Міхеєнка, В. Молдована, О. Ярмиш (використання інноваційних педагогічних технологій у викладанні кримінального права та процесу); В. Алефіренка, В. Ладиченка, М. Савчина (методика викладання конституційного права); О. Валецької, В. Костюка (особливості навчальної дисципліни «Трудове право»); А. Хмари (методика викладання правових питань підприємництва); С. Захарченко, Л. Якименко (імітаційні неігрові методи у викладанні господарського права) тощо. Отже, можна говорити про становлення нового педагогічного напрямку – юридичної дидактики, метою якої є пошук ефективних методик навчання права.

Формулювання цілей статті... Мета статті – визначити дефініцію поняття «методика навчання правознавства» та проаналізувати складові цієї методики, зокрема мету, зміст, методи навчання, організаційні форми та засоби навчання, а також узагальнити критерії відбору методів навчання правознавства студентів неюридичних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу... Методика навчання правознавства студентів неюридичних спеціальностей має свою специфіку, що зумовлена непрофільним характером дисципліни «Правознавство» і водночас її важливістю для становлення компетентного в правовій сфері спеціаліста. Для з'ясування цієї специфіки необхідно докладно проаналізувати поняття «методика навчання», «методика навчання правознавства», її структурні елементи.

Як відомо, завдання методики навчання полягає у тому, щоб на підставі вивчення навчального предмета розкрити суть явищ дійсності, закономірні зв'язки між ними, визначити сукупність завдань навчання предмета та його змісту, встановити нормативні вимоги до діяльності педагога (викладання) і навчально-пізнавальної діяльності учня (учіння), розробити методи, методичні засоби й організаційні форми, що відповідають завданням і змісту навчання. Саме предметні методики навчання є системоутворювальним чинником педагогіки, умовою її цілісного розвитку.

Поняття «**методика навчання**» в педагогічній науці тлумачать неоднозначно. Наведемо кілька дефініцій: а) «сукупність змісту освіти, організаційних форм навчання, засобів і прийомів, спрямована на досягнення цілей навчання» [1, с.40]; б) «...педагогічна наука, яка досліджує закономірності навчання певного предмета» [5, с.20]; в) «... наука, предметом вивчення якої є взаємозв'язки між основними компонентами процесу навчання окремого предмета, які змінюються під впливом соціокультурних і суто педагогічних чинників» [12, с.8].

Узагальнюючи названі підходи, зазначимо, що поняття «методика навчання» розумітимемо як самостійну педагогічну наукову галузь із відповідним методологічним рівнем і науковою структурою, що досліджує закономірності процесу навчання й характеризується відношенням «викладання – зміст дисципліни – навчання».

Оскільки загальні закономірності навчання вивчає дидактика, методику окремого навчального предмета правомірно розглядати як часткову дидактику. У свою чергу, В. Пилипчук вказує на

трансформацію предметних методик навчання, які почали поступово виростати з «прикладних методик» «загальної» дидактики в самостійні наукові галузі [11, с.20].

Однією з предметних методик є **методика навчання правознавства**, що досліджує процес викладання й вивчення права, розробляє зміст, організацію, методи та форми навчання. Як наука *методика навчання правознавства студентів неюридичних спеціальностей* покликана дати відповідь на такі практичні питання: 1) для чого навчати, тобто, які дидактичні цілі необхідно ставити перед студентами в процесі вивчення курсу «Правоознавство»; 2) чого навчати, тобто, яким має бути оптимальний добір змісту дисципліни «Правоознавство» і якою має бути його структура, щоб забезпечити досягнення поставлених цілей навчання; 3) як навчити, тобто якими способами найефективніше здійснювати навчальну діяльність, якими засобами й методами досягати оптимальних результатів навчання правознавства студентів неюридичних спеціальностей.

Можна погодитись із думкою М. Никифорова, що «кожен вузівський викладач зобов'язаний намагатися створити свою власну методику викладання, навіть якщо вона не буде чисто авторською, бо неможливо абсолютно повторити щось унікальне, видатне, новаторське» [9, с.15]. Адже перед кожним викладачем правознавства постають питання організації конкретних навчальних занять, вибору педагогічних технологій, структурування змісту дисципліни, діагностики початкових досягнень студентів, наукової організації співпраці викладача та студента тощо. Тому зупинимось на характеристиці елементів методики навчання правознавства, якими є цілі, зміст, методи, засоби і форми організації навчання правознавства у вищій школі.

Розглядаючи навчання правознавства як діяльність, треба насамперед визначити його цілі. Таким чином, першим і найвідповідальнішим етапом проектування та конструювання методики навчання, від якого залежить результативність усього дидактичного процесу, є етап **цілепокладання**.

У психолого-педагогічній літературі цілепокладання розглядають як важливу категоріальну характеристику дидактичного процесу. Дослідженню цієї проблеми приділяли особливу увагу такі вчені-педагоги, як Ю. Бабанський, В. Беспалько, В. Краєвський, В. Сластьонін, Н. Талізін та ін.

Усталеною в педагогічній науці є думка, що загальною для будь-якої навчальної дисципліни метою навчання є засвоєння студентами її змісту на певному рівні. При цьому зміст навчання повинен бути частиною обсягу змісту підготовки спеціаліста конкретного фаху.

У контексті викладеного зауважимо, що **загальною метою** навчання правознавства є створення позитивного ставлення до права як провідного інституту нормативного регулювання суспільних відносин і найвищої цінності цивілізації; ознайомлення студентів із основними галузями права та засвоєння ними ключових правознавчих понять; формування правового досвіду, системи вмінь і навичок, зокрема й тих, що пов'язані з нормативним регулюванням майбутньої професійної діяльності. А мету вивчення конкретної теми дисципліни «Правоознавство» можна визначити як набуття студентами відповідних умінь виконувати дії на певному визначеному рівні.

Такий підхід націлює викладача та студентів на оволодіння матеріалом з відповідною якістю, а також дозволяє діагностувати результати навчання як зміни в правовому досвіді студентів, виражені у вигляді їхніх дій, які вони здатні виконати після вивчення певного навчального матеріалу. Відповідно, цілями навчання правознавства є передбачувані зміни в досвіді студентів, виражені у вигляді дій, які вони здійснюють після вивчення певного навчального матеріалу.

Коли мета навчання правознавства визначена, звернемо увагу на інший важливий елемент методики навчання – **зміст**. Як зазначає С. Алексєєв, «наука про право (правоознавство) – це суспільна, гуманітарна наука, присвячена явищам суспільного життя людей» [2, с.4].

Право як об'єкт навчання має свою специфіку. В. Кузнецов звертає увагу на об'єктивну та суб'єктивну інтегральну характеристику складності права. Перша (об'єктивна) пов'язана з інформаційною складністю будь-якої правової системи й відображає кількість і якість інформації, яку необхідно засвоїти, вивчаючи цю систему. Друга (суб'єктивна) висвітлює дидактичну складність права, яка пов'язана з труднощами для навчання-викладання і навчання-учіння [8, с.56].

Складність права як об'єкта засвоєння зумовлюють необхідність вироблення нових підходів до змісту курсу правознавства, грамотного структурування навчального матеріалу, розроблення системи принципів змістової частини дисципліни.

Постановка відповідних навчальних цілей і структурування змісту навчання правознавства дозволяє відібрати відповідні **методи навчання**.

Ми погоджуємося з визначенням В. Козакова, що метод навчання – це впорядкована за певними принципами система цілеспрямованих послідовних дій суб'єктів навчання над свідомо визначеним предметом діяльності із застосуванням відповідних засобів, унаслідок чого отримують очікувані результати навчання [6, с.35]. Однак необхідно пам'ятати, що особливістю методів навчання у вищому навчальному закладі є те, що вони набагато більше, ніж шкільні, зближені з

методами самої науки: у вищій школі не лише викладають наукові факти, а й розкривають методологію та методи самої науки.

Вибір методів навчання залежить від низки чинників: провідної парадигми національної системи освіти; загальних і професійних цілей освіти, виховання й розвитку; провідних методологічних положень і настанов сучасної загальної дидактики; особливостей, змісту, методів і форм роботи конкретних освітньо-виховних систем; особливостей змісту професіограми конкретного спеціаліста; особливостей змісту й методики викладання конкретної навчальної дисципліни та визначених її специфікою вимог до добору загальнодидактичних методів; мети, завдання, змісту матеріалу та дидактичного задуму конкретного заняття; наявності часу на вивчення цієї теми, розділу; рівня розумової та фізичної підготовленості студентів; рівня оснащення навчально-методичної бази; педагогічної майстерності вчителів тощо.

Використання методів навчання без урахування зазначених чинників може призвести до пасивного або негативного ставлення студентів до навчання правознавства. Тому сформулюємо *ключові критерії вибору методів навчання* правознавства студентів неюридичних спеціальностей: 1) відповідність цілям навчання правознавства; 2) відповідність змісту певної теми; 3) відповідність навчальним здібностям студентів; 4) відповідність психологічним особливостям студентського віку; 5) професійна зорієнтованість у виборі методів навчання; 6) відповідність фаховій підготовці викладача.

Ще один елемент навчання правознавства потребує детального аналізу. Ідеться про **організаційні форми навчання** правознавства студентів неюридичних спеціальностей.

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 № 2984-III навчальний процес у ВНЗ здійснюється в таких формах: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка та контрольні заходи. Також нормативний акт визначає види навчальних занять у вищих навчальних закладах: лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; консультація.

Нагальною потребою сьогодення є розроблення нових форм організації навчання правознавства, а також удосконалення традиційних форм. Адже загальноновизнаним є той факт, що саме форми організації навчання багато в чому обумовлюють його ефективність. Тому ключові підходи до окремих організаційних форм навчання правознавства, методичні рекомендації щодо організації та проведення лекційних і практичних занять із правознавства є предметом окремих публікацій автора [3].

Наступний елемент методики навчання правознавства не розв'язує навчальних задач, однак забезпечує організацію та перебіг навчального процесу. Зупинимось на аналізі **засобів навчання правознавства**.

Аналіз педагогічних джерел свідчить, що дослідники мають різні підходи до визначення сутності поняття «засоби навчання». Серед численних трактувань помітне місце займає визначення, запропоноване А. Хуторським, відповідно до якого засобами навчання є матеріальні й ідеальні об'єкти, що їх застосовують в освітньому процесі в якості носіїв інформації та інструменту діяльності педагога й учня [7, с.270]. З урахуванням зазначеного, на нашу думку, засоби навчання правознавства студентів неюридичних спеціальностей – це ідеальні та матеріальні об'єкти, за допомогою яких педагог здійснює правове навчання.

Серед різноманітних класифікацій засобів навчання контексту нашого дослідження відповідає класифікація О. Певцової, яка поділяє наочні засоби навчання правознавства за юридичним змістом на такі види: 1) умовно-графічна наочність (схематичні малюнки, діаграми, схеми, графіки); 2) технічні засоби навчання (аудіозаписи, комп'ютерні компакт-диски, кінофільми на правову тематику); 3) предметна наочність (навчальні екскурсії до суду, нотаріальної контори чи адвокатського бюро тощо); 4) образотворча наочність (картини, що зображують судовий розгляд справи, смертну кару, відомих юристів тощо) [10, с.100–101].

Загалом, усі засоби навчання правознавства, застосовувані в навчальному процесі, спрямовані на набуття правових знань студентами, їх закріплення, для створення уявлень і понять, набуття умінь і навичок, для виконання інших наукових, навчальних і виховних завдань.

Висновки... Підсумовуючи аналіз складових методики навчання правознавства, необхідно зазначити, що цілі, зміст, методи, форми та засоби правового навчання віддзеркалюють соціальне замовлення суспільства, а зміни, які відбуваються в соціально-економічному житті соціуму у той чи інший історичний період, вимагають трансформації як методики навчання правознавства загалом, так і її складових. До того ж методика навчання правознавства є динамічною наукою і тому, у відповідності до законодавства, розвитку юридичної науки, зазнає змін рівень правової культури суспільства. Також наголосимо, що навчання правознавства студентів неюридичних спеціальностей потребує якісно нових методичних підходів, що мають спрямовувати навчальний процес на формування компетентного в правовій сфері фахівця.

Список використаних джерел і літератури:

1. Абасов З. А. Ученик как субъект педагогической технологии / З. А. Абасов // Школьные технологии. – 2001. – № 2. – С. 39–44.
2. Алексеев С. С. Восхождение к праву : поиски и решения / С. С. Алексеев. – М. : НОРМА, 2001. – 742 с.
3. Будас А. П. Лекційне заняття у системі правової підготовки студентів економічних спеціальностей / А.П. Будас // Наукові записки. Сер. : Психологія і педагогіка. – Острого : НУ «Острозька академія», 2012. – № 19. – С. 28–31.
4. Будас А. П. Правова освіта за кордоном: порівняльний аспект / А.П. Будас // «Honors high school – 2010» : матеріали за 6-а міжнародна научна практична конференція, 17 – 25 листопада 2010 г. – Софія : «Бял Град-БГ» ООД, 2010. – С. 24–29.
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Козаков В. А. Психолого-педагогічна підготовка фахівців у непедагогічних університетах / В. А. Козаков, Д. І. Дзвінчук. – К. : ЗАТ «НІЧЛАВА», 2003. – 140 с.
7. Краевский В. В. Основы обучения: дидактика и методика : учеб. пособие [для студ. высш. учеб. заведений] / В. В. Краевский, А. В. Хуторской. – М. : Издательский центр «Академия», 2007. – 352 с.
8. Кузнецов В. І. Філософія права. Історія та сучасність : навч. посіб. / В. І. Кузнецов. – К. : ВД «Стилос» : ПЦ «Фолісцит», 2003. – 382 с.
9. Никифорак М. В. Методика викладання юридичних дисциплін у вищій школі : [навч. посіб.] / Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича / М. В. Никифорак. – Чернівці : Рута, 2005. – 56 с.
10. Певцова Е. А. Теория и методика обучения праву : [учеб. для студ. высш. учеб. заведений] / Е. А. Певцова. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 400 с.
11. Пилипчук В. В. Развитие педагогической мастерности учителя в предметных методиках навчання : [монографія] / В. В. Пилипчук. – К., 2007. – 176 с.
12. Пометун О. І. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. К. Фрейман. – К. : Генеза, 2005. – 328 с.

Spysok vykorystanykh dzherel i literatury:

1. Abasov Z. A. Uchenik kak sub'yekt pedagogicheskoy tekhnologii / Z. A. Abasov // Shkol'ny'e tekhnologii. – 2001. – № 2. – S. 39–44.
2. Alekseyev S. S. Vosxozhdenie k pravu : poiski i resheniya / S. S. Alekseyev. – M. : Izdatel'stvo NORMA, 2001. – 742 s.
3. Budas A.P. Lektsiine zaniattia u systemi pravovoi pidhotovky studentiv ekonomichnykh spetsialnostei. Naukovi zapysky. Seriya «Psykhologhiia i pedahohika», 2012. – Volume 18, Ostroh: Natsionalnyi universytet «Ostrozka akademiia», 2012, pp.28-31
4. Budas A.P. Pravova osvita za kordonom: porivnialnyi aspekt. «Honors high school – 2010» : materyaly za 6-a mezhdunarodna nauchna praktychna konferentsyia, 17 – 25 noemvry 2010 h., Sofyia: «Bial Hrad-BH» OOD, 2010. – pp.29–24.
5. Entsyklopediia osvity / Akad. ped. nauk Ukrainy : hol. red. V. H. Kremen. Kyiv, Yurinkom Inter, 2008, 1040 p.
6. Kozakov V. A. Psykholoho-pedahohichna pidhotovka fakhivtsiv u nepedahohichnykh universytetakh. Kyiv, ZAT «NICHLAVA», 2003, 140 p.
7. Krayevskiy V. V. Osnovy' obucheniya: didaktika i metodika: [ucheb. posobiye dlya stud. vyssh. ucheb. zavedeniy] / V. V. Krayevskiy, A. V. Khutorskoy. – M. : Izdatel'skiy centr «Akademiya», 2007. – 352 s.
8. Kuznetsov V. I. Filosofii prava. Istoriia ta suchasnist : navch. posib. Kyiv, VD «Stylos» : PTs «Folistsyt», 2003, 382 p.
9. Nykyforak M. V. Metodyka vykladannia yurydychnykh dystsyplin u vyshchii shkoli : navch. posib. Chernivtsi : Ruta, 2005, 56 p.
10. Pevtsova E. A. Teoriya i metodika obucheniya pravu : [ucheb. dlya stud. vyssh. ucheb. zavedeniy] / E. A. Pevtsova. – M. : Gumanit. izd. tsentr VLADOS, 2003. – 400 s.
11. Pylypchuk V. V. Rozvytok pedahohichnoi maisternosti vchytelia v predmetnykh metodykakh navchannia : monohrafiia. Kyiv, 2007, 176 p.
12. Pometun O. I. Metodyka navchannia istorii v shkoli. Kyiv, Heneza, 2005, 328 p.

Аннотация

Анна Будас

**Обучение правоведению студентов неюридических специальностей
как предмет научного исследования**

Определена специфика методики обучения правоведению студентов неюридических специальностей, охарактеризованы основные подходы к отбору методов, средств и организационных форм обучения правоведению, что соответствуют его целям и содержанию. На основе компетентностного подхода конкретизировано содержание понятия «методика обучения правоведения» и определены ее составляющие. Подчеркнута важность этапа целеполагания в обучении и определено, что общей целью обучения правоведения является формирование у студентов правового опыта, системы умений и навыков, в том числе и тех, которые связаны с нормативным регулированием будущей профессиональной деятельности. Сделаны выводы, что методика обучения правоведению является динамичной наукой, ведь меняется законодательство, развивается юриспруденция, трансформируется уровень правовой культуры общества. Сформулированы ключевые критерии выбора методов обучения правоведению студентов неюридических специальностей.

Ключевые слова: правоведение, обучение, методика, методы обучения.

Summary

Anna Budas

Teaching Law Students of Non-Legal Professions as a Subject of Scientific Research

The specificity of law teaching methods students of non-legal professions has been defined, and the basic approaches to the selection of methods, means and organizational forms of teaching the science of law to meet its objectives and content have been characterized. On the basis of the competence approach the meaning of the term «law teaching methods» has been specified and its components have been specified. The importance of the aims giving phase in the law teaching has been emphasized and it also has been defined, that the main goal of the law teaching is to form the legal experience, and to give to students the system of skills, particularly those, that related to the normative regulation of their professional activity. The author of the article came to the conclusion that the methodology of law teaching is a dynamic science due to the changes of the legislation, the development of the jurisprudence, and the transformation of the level of the society legal culture. The key criteria for selecting the law teaching methods for the students of non-legal professions have been formulated.

Key words: science of law, methodology, teaching methods.

Дата надходження статті: «2» жовтня 2014 р.

УДК: 37.013.42:316.723-053.67

МИКОЛА ВИДИШ,

кандидат педагогічних наук, доцент
(м.Хмельницький)

Соціально-педагогічна робота як дієвий механізм формування культури сучасної студентської молоді

У статті аналізуються соціально-педагогічні аспекти проблеми формування культури сучасної студентської молоді в закладах освіти та показники культури особистості студента.

Встановлено, що культура сучасної студентської молоді – це спосіб сприйняття світу, видів діяльності, що складаються на основі певних ціннісних орієнтацій, знань, переконань; це відображення якостей внутрішньо притаманних особистості студента; це загальний рівень соціалізації його особистості, що проявляється у прогресивній діяльності. Розв'язання проблеми формування культури сучасної студентської молоді залежить від того, наскільки суспільству і вищому навчальному закладу як важливому соціальному інституту вдається регулювати практичні тенденції соціалізації та індивідуалізації на кожному етапі їх розвитку. Вищий навчальний заклад виступає важливою умовою формування культури сучасної студентської молоді, цей процес повинен постійно враховувати особливості часу, щоб адекватно використовувати різні форми виховної діяльності та будувати її на теоретичних засадах, які відповідають сучасним вимогам розвитку суспільства.

Практика показує, що одним із дієвих механізмів формування культури сучасної студентської молоді є соціально-педагогічна робота, спрямована на створення сприятливих умов соціалізації, всебічного розвитку особистості, задоволення її культурних і духовних потреб.

Ключові слова: соціально-педагогічна робота, культура особистості, студентська молодь, соціалізація, формування особистості.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Становлення української державності, розбудова громадянського суспільства, інтеграція України у світове та європейське співтовариство передбачають орієнтацію на Людину, її культуру. Закладена в сучасних державних документах методологія освіти надає пріоритетності соціально розвиненій особистості, її життєвому самовизначенню, самореалізації, життєтворчості і, відповідно, апелює до сучасної особистісно зорієнтованої парадигми освіти. Потреби суспільства в самостійній, творчій, ініціативній особистості визначають нові параметри перебігу соціалізації, висувають підвищені вимоги до її суб'єкта щодо формування нових моделей соціальної поведінки, конструювання персональної системи цінностей, унаслідок чого перед педагогічною наукою постає потреба переосмислення й перегляду традиційних настанов у вихованні сучасної молоді.

Основною концептуальною лінією психолого-педагогічного впливу на сучасну студентську молодь є вдосконалення особистісного зростання, формування культури особистості, її творчого потенціалу, засвоєння соціально-ціннісних орієнтацій тощо.

Сучасна студентська молодь, маючи величезний творчий потенціал, здатна реально впливати на перебіг і спрямованість подальших демократичних перетворень в Україні. Така соціальна роль і суспільно-історичне призначення студентської молоді потребує особливої уваги до неї з боку